

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy

Biuro Gospodarki Odpadami

ul. Leona Kruczkowskiego 2, 00-412 Warszawa, tel. 22 443 45 00, faks 22 443 45 02

adres do korespondencji: Aleje Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa

Sekretariat.BGO@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl

Warszawa,

Znak sprawy: GO-SG.604.3.5.2024.TNA

Numer pisma w sprawie:

Pan Piotr Mierzejewski
Dyrektor Zespołu Prawa Administracyjnego
i Gospodarczego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
/RPO/SkrytkaESP

W sprawie: pisma z 22 kwietnia 2024 r., znak: V.7204.16.2024.ŁK, dotyczącego nadwyżki wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie m.st. Warszawy

obowiązujące od 1 stycznia 2022 r. stawki opłat ustalone zostały na podstawie prognozy, która sporządzona została z uwzględnieniem historycznych kosztów funkcjonowania i dochodów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Warszawie w latach 2017-2020:

Dochody i koszty systemu m.st. Warszawy	2017	2018	2019	2020
Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie m.st. Warszawy	329 379 169,80 zł	362 989 066,92 zł	831 936 319,78 zł	1 259 257 372,67 zł
Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	305 786 796,74 zł	314 278 945,57 zł	326 350 793,42 zł	741 857 670,29 zł
RÓŻNICA: dochody z opłat - koszty	-35 653 127,96 zł	-62 140 510,46 zł	-505 585 526,36 zł	-517 399 702,38 zł

Na podstawie ww. danych oraz przy założeniach przyjętych dla 2021 r. ustalono, że w latach 2022-2024 dochody z opłat wg przyjętych stawek nie pokryją w całości kosztów funkcjonowania systemu.

W wyniku działań podjętych przez miejską spółkę realizującą zadanie własne miasta polegające na zagospodarowaniu odpadów komunalnych pochodzących z terenu m.st. Warszawy, począwszy od II półrocza 2021 r. znacznie zmniejszyło się w stosunku do zakładanego wykonanie wydatków związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych. Obniżenie kosztów wynikało z tego, że odpady były kierowane do zagospodarowania również do instalacji położonych poza województwem mazowieckim, w których koszty zagospodarowania były niższe w stosunku do lokalnych instalacji.

W latach 2021-2023 faktyczne dochody i koszty funkcjonowania systemu kształtowały się następująco:

Dochody i koszty systemu m.st. Warszawy	2021	2022	2023
Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie m.st. Warszawy	968 047 988,29 zł	895 698 726,34 zł	895 403 234,01 zł
I. Koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, w tym:	944 046 403,30 zł	869 629 730,46 zł	862 446 623,82 zł
1. Odbieranie i transport odpadów komunalnych	377 012 586,40 zł	432 404 416,61 zł	333 175 329,62 zł
2. Zagospodarowanie odpadów komunalnych	567 033 816,90 zł	437 225 313,85 zł	529 271 294,20 zł
II. Koszty tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych PSZOK	4 553 200,51 zł	4 890 326,58 zł	6 434 821,15 zł
III. Koszty obsługi administracyjnej systemu	15 612 704,21 zł	19 876 143,94 zł	23 904 009,01 zł
IV. Koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	3 835 680,27 zł	1 302 525,36 zł	2 617 780,03 zł
Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	973 647 334,73 zł	1 075 878 311,86 zł	1 100 770 086,72 zł

Przedstawione dane w obszarze odbioru i zagospodarowania odpadów w latach 2017-2023 wykazują się dużą zmiennością, dlatego brak jest możliwości na ich podstawie precyzyjnego wskazania trendu zmian na przyszły okres. Podkreślenia wymaga, że zarówno ceny odbioru jak i zagospodarowania odpadów zależne są od wyników udzielanych zamówień publicznych. Przykładowo, w wyniku postępowań przetargowych prowadzonych w 2022 r. na odbiór odpadów uzyskano ceny jednostkowe o 25% niższe w stosunku do poprzednich (najniższe oferty). W planach wydatków w zakresie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na lata 2023-2024 uwzględniono możliwość waloryzacji ceny jednostkowej. Wykonawcy nie skorzystali dotychczas z przysługującego im prawa do klauzuli waloryzacyjnej.

W prognozach, zgodnie z trendami krajowymi i na podstawie danych historycznych zakładano wzrost ilości odpadów wytwarzanych. Pomimo wybuchu wojny w Ukrainie i napływu uchodźców do Polski, w tym do Warszawy, z danych GUS za 2022 r. wynika, że statystyczny mieszkaniec wytworzył w 2022 r. o 5 kg mniej odpadów niż w 2021 r. Zgodnie z roczną analizą stanu gospodarki odpadami na terenie m.st. Warszawy¹ w 2022 r. odpadów komunalnych było mniej o 2,5% niż w 2021 r. i o 2,5% więcej niż w 2020 r. Z kolei w 2023 r. ponownie odnotowano wzrost ilość odpadów o ok. 2% w stosunku do 2022 r. Ilość odebranych odpadów ma bezpośredni związek z wysokością kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów.

Powyzsze okoliczności spowodowały, że nie sprawdziły się prognozy dotyczące ilości wytwarzanych odpadów oraz kosztów ich odbioru i zagospodarowania, co spowodowało wystąpienie nadwyżki w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Duży wpływ na koszty gospodarowania odpadami komunalnymi ma rozchwianie branży gospodarki odpadami, które z kolei może wynikać z braku właściwych regulacji związanych z wyborem metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami oraz niestabilności prawa dla przedsiębiorców

¹https://bip.warszawa.pl/Menu_podmiotowe/biura_urzedu/GO/ogloszenia/Analiza+stanu+gospodarki+odpadami+komunalnymi.htm

prowadzących działalność w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, co szczególnie zaznaczyło się w latach 2018-2020.

Przed samorządami kolejne zmiany związane z wejściem w życie od 1 stycznia 2025 r. systemu kaucyjnego, który obejmie odpady opakowaniowe znajdujące się w odpadach komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości.

Wiadomo jest, że w obecnie przyjętej formie system kaucyjny negatywnie wpłynie na gminne systemy gospodarki odpadami, głównie poprzez wyeliminowanie ze strumienia odpadów wartościowych surowców, co bezpośrednio przełoży się na koszty jednostkowe zagospodarowania odpadów.

W chwili obecnej nie ma możliwości oszacowania wpływu wprowadzenia systemu kaucyjnego na koszty gminnych systemów. Szacunki branży wskazują, że strumień odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości może zmniejszyć się nawet o 20% ale to zależy od regionu kraju oraz zamożności i nawyków mieszkańców. Nieprzewidywalne są także z tego powodu koszty zagospodarowania odpadów pozbawionych wartościowych odpadów. W dalszym ciągu samorzady oczekują również na przepisy dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta (dalej ROP) oraz realizację zasady „zanieczyszczający płaci”, które znacząco wpłyną w kolejnych latach na wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców. Wdrożenie ROP spowoduje również zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów ponieważ obejmuje także ekomodulację opakowań. Polska jest jedynym krajem w UE w którym to mieszkańcy ponoszą pełne koszty odbioru i zagospodarowania odpadów opakowaniowych. Prace legislacyjne w zakresie wdrożenia ROP trwają ale wciąż brak określenia docelowego mechanizmu przepływów pieniężnych a tym samym nie ma możliwości określenia jaki procent opłaty wnoszonej przez producentów zasili gminne budżety. Wprowadzenie odpowiedzialności finansowej dla producentów wprowadzających na rynek opakowania i przekazanie gminom tych środków finansowych pozytywnie wpłynie na koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Pan Rafał Trzaskowski Prezydent m.st. Warszawy poinformował opinię publiczną o zamiarze przedłożenia Radzie m.st. Warszawy projektu uchwały zmniejszającej wysokość stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym na czas określony. W chwili obecnej trwają prace nad dokumentem.

Mam nadzieję, że przedstawione wyjaśnienia są wystarczające.

Podpis elektroniczny

Agnieszka Jakubowska

Dyrektor Biura Gospodarki Odpadami